

РЕШЕНИЕ

№ 43373

гр. София, 30.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 85 състав, в
публично заседание на 08.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Биляна Икономова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **11921** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на М. Фу-Ш., [дата на раждане], гражданин на САЩ, срещу Заповед № 513з-11903/09.10.2025 г. на „за“ началник на отдел „Миграция“ - СДВР.

Изложени са съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата била издадена при допуснати съществени процесуални нарушения, в несъответствие с материалния закон и неговата цел. Не било съобразено, че молителят е кандидат за постдокторантура, поради което неправилно е приложен чл. 24в, ал. 1 ЗЧРБ, а не – чл. 24б, ал. 1 ЗЧРБ. Не били изискани допълнителни документи, като при наличие на неяснота и/или непълнота на заявлението органът бил длъжен да го направи. Логично било, че жалбоподателят не може да отговаря на условията на студент, тъй като е научен работник. Не били изискани обяснения от жалбоподателя, нарушени били нормите на чл. 35 – чл. 36 АПК. Не била установена осъществената в действителност фактическа обстановка. Акцентираща върху факта, че има сключен договор със Софийски университет, сектор „Следдипломна квалификация“, като именно целта на закона била да се стимулират учащите хора, без да се усложнява миграционният процес. Твърди също, че дори и да е налице погрешно посочване на основание „студент“, то това представлявало очевидна фактическа грешка, която органът можел да поправи по служебен път. Моли заповедта да бъде отменена, а преписката – върната за ново произнасяне. Евентуално – моли да бъде задължен органът да извърши поправка по реда на чл. 62, ал. 2 АПК. Претендира разноски.

В открито съдебно заседание жалбоподателят М. Фу-Ш., редовно призован, се явява лично и се представлява. Поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Видно от доказателствата по делото, жалбоподателят имал основание да получи продължително пребиваване в Република

България, тъй като същият бил приет за постдокторант и имал сключен договор със С. университет за участие в научен проект. Твърди се, че ЗЧРБ не позволявал да се отказва пребиваване поради погрешно поставена отметка, като се позовава на чл. 14, ал. 2 ППЗЧРБ относно квалифицирането на заявлението от служителя на гише. Впоследствие лицата с юридическо образование и компетентният орган следвало да изяснят фактите и обстоятелствата. Предвид представените заповед на ректора за приемане на жалбоподателя за постдокторант и удостоверение, че същият е завършил докторантура, било наложително да се изискат обяснения при наличието на неяснота по отношение на основанието и на представените със заявлението доказателства. Жалбоподателят в продължение на пет години е подавал едни и същи документи за пребиваване и е бил ангажиран с дейност към университета, поради което е посочил отметката, касаеща студент. В тежест на дирекция „Миграция“ е въз основа на представените документи да квалифицират заявлението и да изяснят основанието за пребиваване. Недопустимо било лице с висока квалификация, с одобрение от страна на университета и държавата да продължи да осъществява научно-изследователска дейност, да му бъде отказано пребиваване на формално основание. Моли оспорената заповед да бъде отменена, а преписката – върната за ново разглеждане.

Ответникът началник на отдел „Миграция“ - СДВР, редовно призован, не се явява и не се представлява. С писмен отговор оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Твърди, че към датата на подаване на заявлението лицето не е бил студент, а към датата на подаване на заявлението не била издадена ректорска заповед. Акцентираща се върху факта, че лицето е със статут на пребиваващ, като не му се отнема правото да влиза и излиза на територията на държавата, а се засяга единствено правото му да пребивава за по-дълъг период от време. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не представя заключение.

Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 26.09.2025 г. е подадено от М. Фу-Ш., [дата на раждане], гражданин на САЩ, на основание чл. 24в, ал. 1 ЗЧРБ заявление за предоставяне на право за продължително пребиваване на чужденец в Република България, като е посочена цел – следдипломно обучение, и основание – „аз съм приет като студент в редовна форма на обучение във висше училище в Република България“. Приложено е разрешение за пребиваване с валидност до 28.09.2025 г., служебна бележка от декана на Философския факултета от 24.09.2025 г., видно от която заявителят е придобил образователна и научна степен „доктор“ с дата 15.09.2025 г. и че решението за записване в постдокторантура ще бъде взето на заседание на Факултетния съвет на Философския факултета от 07.10.2025 г., след което ще бъде издадена ректорска заповед за записването му.

Предвид това, че американският гражданин не бил студент, редовна форма на обучение по смисъла на § 1, т. 29 ДР ЗЧРБ, на основание чл. 26, ал. 2 във връзка с чл. 24в, ал. 1 ЗЧРБ със Заповед № 513з-11903/09.10.2025 г. на „за“ началник на отдел „Миграция“ – СДВР е отказано право на продължително пребиваване в Република България на М. Фу-Ш., [дата на раждане], гражданин на САЩ.

Заповедта е връчена на адресата ѝ по реда на чл. 18а, ал. 9 АПК.

По делото са приети като писмени доказателства: заповед от 20.10.2025 г. на ректора на Софийски университет /СУ/, сектор „Следдипломна квалификация“, видно от която заявителят се приема за

провеждане на постдокторантура в катедра „Философия“ за срок от 3 години, считано от 20.10.2025 г., по професионално направление 2.3. Философия /философия с преподаване на английски език/, договор от 11.11.2025 г. със СУ за осъществяване на научна дейност от страна на заявителя.

Изслушани са обясненията на жалбоподателя, които съдът кредитира като обективно дадени и в съответствие със събраните писмени доказателства. Заявява, че както предходните пет години е ходил до „Миграция“, за да продължи пребиваването си, и е представил документи. Не разбирал причината за отказа, тъй като представените документи били същите, представени преди 5 години. Сочил, че първо е работил в посолството на САЩ, след това е станал студент. Започнал е магистратура, после продължил докторантура, които завършил за пет години. Софийският университет намирал работата му за обещаваща и му дал място на научен работник в областта на изкуствения интелект като постдокторант. Работил с Философския факултет на СУ и БАН. Не бил получил обратна връзка за липси по документацията, нито бил получил информация за основанието, по което кандидатства. Със служителя в „Миграция“ не говорили на английски и трябвало да ползват машинен превод с телефона.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирано лице - адресат на акта и засегнат неблагоприятно от него, в указания 14-дневен срок съгласно чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ във връзка с чл. 149, ал. 1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**.

На първо място, заповедта е издадена от компетентен административен орган съгласно чл. 23, ал. 7 ЗЧРБ, в установената писмена форма с обективирани фактически и правни основания /чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 АПК/, обусловили издаването на акта, поради което не е налице основание за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК, съответно – за отмяната му съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 АПК.

На второ място, заповедта е издадена при допуснати съществени процесуални нарушения, поради което е налице основание за отмяната ѝ съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 АПК.

Съгласно изречение първо на чл. 24в, ал. 1 ЗЧРБ, цитирана в подаденото от М. Фу-Ш. заявление и издадената в образуваното административно производство заповед, „разрешение за продължително пребиваване до една година могат да получат чужденците, които притежават виза по чл. 15, ал. 1 и са приети като студенти в редовна форма на обучение във висше училище в Република България“. В случая няма спор, че жалбоподателят не е студент, редовна форма на обучение, което се доказва от представените в настоящото съдебно производство писмени доказателства /по аргумент от чл. 142, ал. 2 АПК/. При това липсата на една от предпоставките за предоставяне на право на продължително пребиваване обуславя извод за постановяване на отказ по чл. 26, ал. 2 ЗЧРБ.

В случая обаче отказът е обективиран на формално основание, без да е изяснена действително осъществилата се фактическа обстановка. Не е обсъдена служебната бележка на декана на Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, че предстои решение за записване в постдокторантура на 07.10.2025 г., нито е изискана допълнителна информация ведно с удостоверяващите я доказателства от заявителя в изпълнение на чл. 34 – чл. 36 АПК. Действително органът е обвързан със заявеното от лицето в подаденото от него заявление, но при неяснота относно неговата воля предвид представените доказателства е бил длъжен преди произнасяне да укаже отстраняването на нередовности по реда на чл. 14, ал. 2 ППЗЧРБ и чл. 30,

ал. 2 АПК, вкл. и на основание чл. 24в, ал. 2, т. 6 и т. 7 ЗЧРБ чрез предоставяне на доказателства относно статута му на студент, какъвто е вписан в заявлението и в разрешението за пребиваване със срок на валидност 28.09.2025 г. В конкретното административно производство подобна възможност не е предоставена на заявителя, така че след изтичане на указания срок и съответно представяне или не допълнително на доказателства да се извърши реална преценка изпълняват ли е изискванията за предоставяне на право за продължително пребиваване на чужденец в Република България. При това съдът намира, че са нарушени принципите на процеса, разписани в чл. 7 – чл. 9 АПК, тъй като правото на участие на заявителя е нарушено съществено в образуваното по негово заявление административно производство, ограничена е възможността да се изясни каква е неговата действителна воля и същият да представи доказателства за удостоверяването ѝ.

На трето място, заповедта е издадена в несъответствие с целта на закона, поради което е налице основание за отмяната ѝ съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 5 АПК.

ЗЧРБ и Правилникът за неговото прилагане не въвеждат ограничения за чужденците, които искат да получат образование в Република България и да се квалифицират следдипломно, както и в случая се доказва по отношение на М. Фу-Ш. за провеждане на постдокторантура в СУ „Св. Климент Охридски“. Не е налице и ограничение във възможността лицето да депозира ново заявление на основание, на което счита, че е следвало да депозира първоначалното, и въз основа на което да бъде разгледано от компетентния орган. Въпреки това предвид срока на валидност на разрешението за пребиваване – 28.09.2025 г., депозиране на заявлението – 26.09.2025 г., и евентуалното наличие на основания за предоставяне на право за продължително пребиваване - ангажираност към СУ „Св. Климент Охридски“, с оглед принципа на процесуална икономия по чл. 11 АПК органът е следвало да изясни волята на лицето и преди да се произнесе с отказ да изясни действителната му цел. Вместо да се произнася, отказвайки на формално основание, при положение че се касае отново до провеждане на административно производство за предоставяне на право на продължително пребиваване поради наличието на обстоятелства от сферата на образованието, органът е следвало да извърши обстойна преценка съществуват ли въобще основания за удовлетворяване искането на заявителя, което като не го е сторил, е довело до издаване на акта при неспазване на разпоредбите на чл. 6, ал. 2 и ал. 5 АПК - засегнати са в по-голяма степен правата и свободите на жалбоподателя спрямо целта, която следва да бъде постигната, като са причинени и вреди, явно несъизмерими с тази цел.

Извод: актът следва да се отмени като незаконосъобразно издаден.

Преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне съгласно чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, който следва да установи конкретната фактическа обстановка, подкрепена с писмени доказателства, и да формира окончателните си правни изводи, изяснявайки действителната воля на заявителя и предоставяйки му възможност да участва в административното производство, вкл. и да представи доказателства с цел изясняване на спорните факти и обстоятелства относно спазването на изискванията за предоставяне право на продължително пребиваване в Република България /чл. 34 и следващите във връзка с чл. 7 – чл. 9 от АПК/, така че същият да разбере причините, поради които отново му се отказва предоставяне на право за продължително пребиваване, съответно – при евентуално оспорване съдът да извърши преценка законосъобразно ли е обективиран отказът. Именно тук обаче следва да бъде отбелязано, че така дадените указания по тълкуването и прилагането на закона задължават органа да се съобрази с тях, но не определят резултата от произнасянето му.

Разноски:

С оглед изхода от спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски в общ размер на 110 лева, представляващи държавна такса и депозит за

извършване на превод. Разноските следва да бъдат заплатени от юридическото лице, в структурата на което е органът, издал оспорваният административен акт - СДВР /чл. 37, ал. 2 ЗМВР/.

Така мотивиран, Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № 513з-11903/09.10.2025 г. на „за“ началник на отдел „Миграция“ - СДВР.

ИЗПРАЩА преписката за ново произнасяне от административния орган по заявлението за предоставяне право на продължително пребиваване в Република България, подадено на 26.09.2025 г. от М. Фу-Ш., [дата на раждане] , гражданин на САЩ, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящия съдебен акт в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на М. Фу-Ш., [дата на раждане] , гражданин на САЩ, сумата в размер на 110 лева, представляваща направените по делото разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните до Върховен административен съд на Република България, чрез Административен съд София-град.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: